

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 16 din 18.01.2023

Dosar nr: 639/ 2021

Petiția nr: 5869/04.08.2021

Petent:

Reclamat: SPCEP Sector 4 Compartimentul de evidență a persoanelor

Obiect: Petentul se consideră discriminat pe motiv că i-a fost refuzată întocmirea dosarului pentru eliberarea cărții de identitate

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. SPCEP Sector 4 Compartimentul de evidență a persoanelor cu sediul în București, Sector 4, Strada Gramont nr. 26

3. cu adresa de comunicare a actelor de procedură la SPCEP Sector 4 Compartimentul de evidență a persoanelor, cu sediul în București, Sector 4, Strada Gramont nr. 26

4. cu adresa de comunicare a actelor de procedură la SPCEP Sector 4 Compartimentul de evidență a persoanelor, cu sediul în București, Sector 4, Strada Gramont nr. 26

II. Procedura de citare a părților

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

6. Prin adresa nr. 5869/16.09.2021 a fost citat petentul iar prin adresa nr. 6951/16.09.2021 au fost citate părțile reclamate, părțile fiind înștiințate de faptul că, având în vedere situația evoluției epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-Cov2, au posibilitatea de a trimite în scris puncte de vedere/ note scrise/ completări la petiție, precum și orice alte acte sau dovezi/ probe, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul părților din dosar, acestea având un termen de comunicare a modalității asupra căreia decid în legătură cu audierea părților conform procedurii comunicate în adresă (filele 5-8 la dosar).

7. Petentul a comunicat la data de 22.10.2021 solicitarea sa privind participarea la ședința de audieri (fila 20 la dosar).

8. Partea reclamată a comunicat un punct de vedere la dosar în data de 03.11.2021 (filele 9-19 la dosar).

9. Prin adresa nr. 9536/16.12.2021, părțile au fost citate pentru ședința de audieri din data de 11.01.2022 (filele 21-25 la dosar). La ședință au fost prezente părțile reclamate, petentul nu s-a prezentat.

10. Punctul de vedere transmis la dosar a fost comunicat petentului la data de 08.02.2022, acordându-se acestuia un termen pentru depunerea de note/concluzii scrise (filele 26-30 la dosar).

11. Petentul a depus la dosar concluzii scrise, împreună cu alte înscrisuri, în susținerea celor menționate în petiție (filele 47-58 la dosar).

12. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

13. Petentul sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare arătând următoarele:

13.1 Acesta a încercat să depună solicitarea și înscrisurile necesare pentru prelungirea cărții de identitate, care expira în 3 săptămâni, respectiv în data de 28.08.2021.

13.2 Angajata Compartimentului de evidență a persoanelor - SPCEP Sector 4 a refuzat să îi primească actele petentului și, de asemenea, a refuzat să îi eliereze un document prin care să explice refuzul de a primi dosarul și să ateste prezentarea acestuia la biroul evidenței populației în vederea prelungirii cărții de identitate.

13.3 Se arată că petentul a solicitat o întrevvedere cu șefa Biroului însă și aceasta a refuzat primirea dosarului, petentul considerând că statul îl privează de acte de identitate începând cu data de 25.08.2021.

14. În continuarea expunerii, petentul arată că este de etnie evreiască și a făcut o plângere împotriva României la CEDO în anul 2014, și consideră că angajații Compartimentului de evidență a persoanelor - SPCEP Sector 4, cunoscând aceste informații, doresc să îl umilească și să îl determine să renunțe la cetățenia română.

15. Totodată, petentul arată că a beneficiat de statutul de refugiat politic până în anul 2002 și apreciază că există posibilitatea unei răzbunări ai angajaților acestei instituții asupra lui.

16. În concluzie, petentul consideră că este discriminat pe criteriile etnic, religios și politic și solicită constatarea faptei de discriminare și sancționarea părților reclamate.

17. În susținerea faptelor prezentate, petentul anexează la dosar următoarele: cererea pentru eliberarea actului de identitate, fotocopii ale cărților de identitate temporare eliberate anterior cu valabilitate 27.08.2020 – 26.08.2020 și respectiv, cu valabilitate 17.08.2021-16.08.2022, sentința civilă de divorț.

18. În notele scrise comunicate la dosar în data de 08.03.2022, petentul arată următoarele obiecții la punctul de vedere al părților reclamate:

18.1 Declarațiile părții reclamate T.M.L. sunt false în ceea ce privește faptul că ar fi explicat motivele refuzului deoarece petentul nu a primit nicio explicație scrisă privind refuzul dosarului și cererea de eliberare a cărții de identitate, deși acest lucru este obligatoriu din punct de vedere legal. În ceea ce privește explicațiile verbale, petentul

declară că singurele explicații date au fost făcute verbal în anul 2020 și anume că “actul de divorț nu e bun”, acestuia nefiindu-i date alte explicații și nu i s-a comunicat un text de lege sau dispoziție regulamentară în baza căreia i se refuză eliberarea actului de identitate. Petentul precizează că în anul 2021 nu i s-a dat absolut nicio explicație verbală și nici măcar nu i-a fost primită cererea, ceea ce constituie, în opinia lui, un abuz.

18.2 Petentul consideră că legea română o obliga pe partea reclamată să îi primească cererea de act de identitate și actele din dosar, după care să îi elibereze un act de identitate cu valabilitate de 10 ani sau unul provizoriu de 1 an, chiar în cazul în care unul dintre documentele prezentate este incorect sau un document lipsește. În opinia petentului, nu există posibilitatea legală ca un cetățean român să nu beneficieze de un act de identitate provizoriu, atâta vreme cât acesta nu a renunțat la cetățenia română sau cetățenia nu i-a fost retrasă în mod legal, această persoană având dreptul de a avea o carte de identitate. Toate articolele de lege invocate de partea reclamată au fost studiate și nici unul nu prevede un refuz de act provizoriu.

18.3 Petentul apreciază că pretextul invocat de partea reclamată în ceea ce privește actul de divorț este impropriu și greșit deoarece petentul nu și-a schimbat numele prin căsătorie sau prin divorț și, în același timp, nu există nicio dispoziție legală în România prin care un cetățean român să fie obligat să își schimbe numele dacă el nu dorește aceasta. În sensul comiterii unui abuz și a discriminării de către partea reclamată, dovada constă în faptul că un alt funcționar i-a emis ulterior actul de identitate solicitat și asta, în baza acelorași acte prezentate, și cu numele petentului.

18.4 Petentul precizează că a beneficiat de statutul de refugiat politic până în anul 2002, când a dobândit cetățenia altui stat, decizia fiind luată cu acordul Înalțului comisar pentru refugiați al ONU, acesta suferind așadar în trecut de discriminare din partea guvernului României iar acest lucru a fost admis în mod oficial. Se arată că i s-a permis petentului să își adapteze un nume pentru pronunția în franceză, făcând o declarație notarială publică în acest sens și, așadar, nu poate să beneficieze ilegal sau să abuzeze de această stare de fapt.

18.5 În continuarea expunerii, petentul arată că a fost căsătorit și a divorțat, fără ca el sau fosta soție să își schimbe numele, căsătoria fiind făcută cu numele de și divorțul tot cu numele de, actul de divorț neavând absolut nicio legătură sau incidență cu numele lui. De asemenea, se arată că nu există nicio dispoziție legală explicită prin care să fie interzisă deținerea unei cetățenii străine și a unui nume francizat de către un cetățean român, nefiind obligat să își schimbe numele dacă el însuși nu vrea aceasta.

19. În accepțiunea petentului, refuzul eliberării actului de identitate a survenit după o plângere depusă de acesta la CEDO, așadar având în vedere factori politici, etnici și religioși, este îndreptățit să suspecteze o discriminare împotriva lui, acesta neavând cunoștință despre un alt caz de cetățean român sau european căruia să îi fie refuzate concomitent eliberarea de certificat de naștere și de act de identitate.

20. În concluzie, petentul solicită să se constate faptul că părțile reclamate au comis un abuz și o discriminare la adresa lui, refuzându-i primirea actelor, un al doilea abuz fiind refuzarea de furnizare de explicații scrise și un al treilea abuz fiind refuzul de a îi elibera un act de identitate. De asemenea, se solicită emiterea unei recomandări prin care autoritățile să fie îndemnate la respectarea legislației române și europene privind drepturile omului și a refugiaților politici.

Sușinerile părții reclamate

21. Prin adresa înregistrată la data 03.11.2021, partea reclamată SPCEP Sector 4 arată următoarele:

21.1 Petentul s-a prezentat în data de 04.08.2021, la sediul Biroului de Evidență nr. 2 din cadrul Direcției Generale de Evidență a Persoanelor Sector 4, în vederea depunerii unei cereri de eliberare a cărții de identitate provizorie. Acesta a prezentat angajatei din cadrul biroului: cererea pentru eliberarea cărții de identitate, fotografiile, certificatul de naștere și dovada adresei de domiciliu.

21.2 Se arată că angajata biroului de evidență a procedat la interogarea Registrului Național de Evidență a Persoanelor (RNEP), moment în care a constatat că în baza de date figurează existența unei mențiuni de desfacere a căsătoriei prin sentința nr. 5637/17.06.2009 pronunțată de către Judecătoria Sectorului 2, numele de familie purtat după divorț fiind și nu. Acesta i-a adus la cunoștință petentului despre prevederile art. 57 alin. (6) din Hotărârea nr. 295/2021 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a dispozițiilor OUG nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, precum și pentru stabilirea formei și conținutului actelor de identitate, ale dovezii de reședință și ale cărții de imobil, și anume:

Normă metodologică

(6) în situația în care la depunerea cererii pentru eliberarea actului de identitate solicitantul nu poate prezenta certificatul/hotărârea judecătorească de divorț ori certificatul de naștere/căsătorie cu mențiunea de divorț, întrucât nu mai deține un astfel de document, odată cu cererea pentru eliberarea actului de identitate solicitantul poate depune și o cerere pentru eliberarea unui certificat de naștere/căsătorie cu mențiunea de divorț.¹

21.3 Partea reclamată arată că în această situație petentul ar fi putut să solicite și să i se elibereze un certificat de căsătorie cu mențiunea de divorț pentru a intra în legalitate și a i se elibera cartea de identitate solicitată. Petentul a refuzat să facă acest demers întrucât a declarat că nu se mai numește (așa cum rezultă din RNEP conform sentinței de divorț) ci Minoiu, și că deține acasă acte doveditoare în acest sens.

23.3 Se arată că lucrătorul de la biroul de evidență l-a informat pe petent cu privire la dispozițiile în vigoare aplicabile în contextul evoluției pandemiei Sars-CoV-2, respectiv prelungirea valabilității actelor de identitate expirate în timpul stării de alertă cu 90 de zile de la încetarea acestei stări, aceste aspecte fiindu-i comunicate și de către coordonatorul Biroului de Evidență nr. 2 care, în plus, a solicitat prezentarea documentelor justificative pe care petentul susținea că le are acasă pentru a putea clarifica situația numelui de familie al acestuia, fiind însă refuzată.

24. Referitor la susținerile petentului potrivit cărora acesta a fost "discriminat din motive religioase și politice", cum că coordonatorul biroului ar avea cunoștințe despre apartenența religioasă a acestuia, că acesta ar fi formulat o plângere împotriva României la CEDO sau că ar dori ca acesta să renunțe la cetățenia română, partea reclamată SPCEP Sector 4 consideră că astfel de afirmații sunt total nefondate, nu au nicio justificare, și mai mult decât atât, aduc atingere onoarei și prestigiului instituției, precum și angajaților acesteia.

¹ Text extras din: Normă metodologică - Normele metodologice de aplicare unitară a dispozițiilor OUG nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, din 10.03.2021

25. Se menționează faptul că Direcția Generală de Evidență a Persoanelor Sector 4 este o direcție publică cu personalitate juridică, sub autoritatea Consiliului local al Sectorului 4, având ca scop exercitarea competențelor legale, pentru punerea în aplicare a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea de evidență a persoanelor, stare civilă și eliberarea documentelor, iar până în acest moment nicio altă persoană nu a mai formulat o astfel de sesizare privind comportamentul unor angajați din cadrul instituției.

26. De asemenea, partea reclamată precizează că Direcția Generală de Evidență a Persoanelor Sector 4, prin angajații Biroului de Evidență nr. 2, nu au încălcat principiul egalității de tratament în raport cu petentul, ci au respectat întocmai dispozițiile aplicabile în materie de evidență a persoanelor.

27. În concluzie, partea reclamată solicită respingerea petiției ca nefondată.

28. În susținerea celor menționate în punctul de vedere, partea reclamată anexează la dosar următoarele: extras pentru uz oficial de pe actul de naștere și de căsătorie privind pe petent, documente conform se atestă numele de familie purtat de petent după divorț, acesta fiind motivul pentru care lucrarea sa a fost refuzată.

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

- Constituția României;
- OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare: art. 2 al. 1
- legislație specială, legislație internațională etc.

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

29. **În fapt**, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra petentului, acesta relevând o situație la care a fost supus, motivând că au fost luate măsuri diferite față de el și reclamând o potențială faptă de discriminare asupra lui, reclamata supunând petentul la un tratament discriminatoriu pe criteriile etnic, religios și de refugiat politic.

Colegiul director este chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un cadru de inegalitate.

30. **În drept**, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

31. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

32. Potrivit art. 2, alin. (1) din OG nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată, *“prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

33. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr.137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din

OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus din cauza unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului, ca motiv determinant, trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

34. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, se poate considera discriminare:

- * o diferențiere
- * bazată pe un criteriu
- * care atinge un drept
- * dreptul să fie justificat

35. Reținând, în coroborare cu aceste aspecte, definiția discriminării astfel cum este reglementată de articolul 2, alin.1 din OG nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* din cauza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

36. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a

avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis (a se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31, cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag.16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag.16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16).

37. Colegiul director este chemat să analizeze dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2, alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie, sex etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

38. Colegiul director, din analizarea înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, reține următoarele:

- Petentul declară că este de etnie evreiască și a beneficiat de statutul de refugiat politic până în anul 2002, când a dobândit cetățenia altui stat, acesta suferind în trecut de discriminare, având depusă și o plângere împotriva României la CEDO în anul 2014. Petentul și-a adaptat numele de familie pentru pronunția în limba franceză făcând o declarație notarială publică în acest sens.

- În data de 04.08.2021, petentul s-a prezentat la Biroului de Evidență nr. 2 din cadrul Direcției Generale de Evidență a Persoanelor Sector 4 pentru a depune solicitarea și înscrisurile necesare în vederea eliberării unei cărți de identitate provizorii.

- Angajații Compartimentului de evidență a persoanelor au procedat la interogarea Registrului Național de Evidență a Persoanelor, moment în care au constatat că în baza de date figurează existența unei mențiuni de desfacere a căsătoriei prin sentința nr. 5637/17.06.2009 pronunțată de către Judecătoria Sectorului 2, numele de familie purtat după divorț fiind și nu.

- Petentul nu a renunțat la cetățenia română și nici nu i-a fost retrasă în mod legal cetățenia română, acesta a fost căsătorit și a divorțat fără ca el sau fosta soție să își schimbe numele, atât căsătoria cât și divorțul fiind făcute cu numele de, nume adaptat pentru pronunția în limba franceză.

- Petentul nu a primit nicio explicație scrisă privind refuzul dosarului și cererea de eliberare a cărții de identitate iar la solicitarea acestuia, angajații biroului de evidență au refuzat să îi primească actele petentului și, de asemenea, au refuzat să îi elibereze un document prin care să îi explice refuzul de a primi dosarul și să ateste prezentarea acestuia la biroul evidenței populației în vederea prelungirii cărții de identitate. De asemenea, s-au adus la cunoștința petentului prevederile legale privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, precum și pentru stabilirea formei și conținutului actelor de identitate, respectiv art. 57 alin. (6) din Hotărârea nr. 295/2021 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare unitară a dispozițiilor OUG nr. 97/2005.

- Pentru a putea clarifica situația numelui de familie al petentului, coordonatorul biroului de evidență a solicitat prezentarea documentelor justificative, petentul refuzând atât prezentarea actelor doveditoare cât și efectuarea demersurilor de a solicita să i se elibereze un certificat de căsătorie cu mențiunea de divorț, declarând că nu s-ar mai numi ci.

- Petentul consideră că instituția statului îl privează de eliberarea actelor de identitate, apreciind că există posibilitatea unei răzbunări a angajaților acestei instituții asupra lui pe motive religioase și politice.

39. Petentul a invocat criteriile etnie, religioasă și de refugiat politic, afirmând că a fost creată pentru el o situație de inferioritate, de discriminare, care a generat un cadru ostil și degradant, având ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor recunoscute de lege, petentul considerând că intenția angajaților compartimentului de evidență a persoanelor fiind aceea de a-l umili și de a-l determina să renunțe la cetățenia română.

40. Petentul apreciază că în cazul lui s-a manifestat un tratament diferit prin aplicarea unor măsuri restrictive în ceea ce îl privește, în opina lui reclamata comițând un abuz și o discriminare la adresa lui atât prin refuzul primirii actelor cât și prin refuzarea de furnizare de explicații scrise, un alt abuz fiind refuzul de a îi elibera un act de identitate.

41. Criteriile enumerate de OG nr. 137/2000 sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (*Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei*, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit*, 13 iulie 2010, §62).

42. Colegiul director apreciază că acele criterii identificate de petent nu au stat la baza climatului ostil dintre părți, atitudinea divergentă provenind dintr-o situație existentă anterior, declanșată după identificarea de către reclamată a unor inadvertențe în conținutul

actelor de stare civilă prezentate de petent pentru eliberarea cărții de identitate. Aspectele invocate de petent în plângerea sa prezintă anumite inconveniente cu privire la modalitatea în care s-a desfășurat stabilirea conținutului actelor de stare civilă și cu privire la măsurile luate de instituție pentru punerea în aplicare a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea de evidență a persoanelor, stare civilă și eliberare a documentelor.

43. Din susținerile petentului nu reiese că sunt îndeplinite condițiile pentru existența unei discriminări sau hărțuiri pe criteriul etnic, religios sau de refugiat politic și nu rezultă existența unei legături de cauzalitate între criteriile invocate și faptele semnalate în sarcina părților reclamate. Petentul nu prezintă faptele concrete săvârșite de partea reclamată, care să permită dovedirea existenței unei discriminări pe criteriile etnic, religios sau de refugiat politic și nu se prezintă nicio situație care să poată fi comparată cu cea prezentată de petent, în care instituția să fi aplicat un tratament diferit luând o anumită măsură asupra lui în considerarea criteriilor menționate. De asemenea, petentul nu arată nici legătura de cauzalitate dintre criteriile etnic, religios sau de refugiat politic și tratamentul discriminatoriu pe care l-ar fi primit din partea instituției pe motiv că aparține unei anumite etnii, unei alte religii sau că a fost refugiat politic. Pentru a se crea o legătură de cauzalitate între măsurile luate de instituție și etnia, religia sau calitatea de refugiat politic a petentului este necesar a se identifica care a fost modalitatea efectivă în care acesta ar fi fost discriminat ori tratat într-un mod diferit pe criteriile menționate, urmând a se dovedi existența unui astfel de tratament diferențiat.

44. În speță nu este identificat în mod concret în ce sens sunt îndeplinite condițiile unei discriminări. Partea reclamată nu a urmărit în mod particular exercitarea unui comportament subiectiv asupra petentului, scopul acesteia fiind desfășurarea activității în bune condiții și respectarea întocmai a dispozițiilor aplicabile în materie de evidență a persoanelor. Măsurile demarate în cazul petentului nu au fost luate în raport de apartenența acestuia la o anumită etnie, religie sau poziția politică ci s-au bazat pe caracterul situației, demararea procedurii de eliberare a cărții de identitate având la bază o cercetare a informațiilor de legalitate.

Conform reglementărilor cu privire la numele persoanelor, numele de familie și prenumele se scriu ca în actul de identitate și certificatele de stare civilă iar dacă există diferențe între numele de familie și/sau prenumele din actul de identitate și cele din certificatul de naștere sau certificatul de căsătorie (...) numele și prenumele din actul de identitate se corectează². Potrivit prevederilor legale, art. 4 alin (3) din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, cetățenii români aflați în străinătate, în al căror statut civil au intervenit modificări referitoare la schimbarea de nume și/sau prenume sunt obligați să solicite înscrierea de mențiuni pe actele de stare civilă întocmite în registrele de stare civilă române.³

² <https://bonn.mae.ro/node/450>

³³³ Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă republicată, cu modificările și completările ulterioare, art.4: (1) Cetățenii români și apatrizii sunt obligați să solicite înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă produse în țară la serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor sau, după caz, la primăria competentă.

(2) Cetățenii străini și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene care au domiciliul sau se află temporar în România pot cere înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă în aceleași condiții ca și cetățenii români.

45. De altfel, nu s-a putut identifica o legătură de cauzalitate între criteriile indicate de petent și disensiunile apărute între părți, acestea fiind aspecte ce țin de soluționarea cererii privind eliberarea cărții de identitate provizorii, manifestarea atitudinii angajaților instituției fiind justificată de îndeplinirea unor îndatoriri legitime de serviciu privind activitatea de evidență a persoanelor, stare civilă și eliberare a documentelor și nu pe considerente discriminatorii.

46. Din acest punct de vedere se impune a se preciza că persoanele juridice, furnizorii de servicii, inclusiv instituțiile publice și autoritățile, trebuie să manifeste exigență și preocupare, având în vedere importanța respectării principiul nediscriminării. Or, aceștia trebuie să aibă în vedere această exigență pentru prevenirea oricăror posibile comportamente discriminatorii deoarece dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratatând pe cineva mai puțin favorabil din cauza unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de persoana sa.

47. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu există raport de cauzalitate între criteriul invocat de petent și faptă, conform art. 2, alin.(1) din OG nr. 137/2000. Nu este relevantă situația în care partea reclamată manifestă o atitudine discriminatorie la adresa petentului pentru a se dovedi că există legătură între măsurile luate de instituție și apartenența acestuia la o anumită etnie, religie sau cu privire la calitatea de refugiat politic.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare deoarece nu există legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, conform art. 2, alin.1 din OG nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

(3) Cetățenii români și apatrizii sunt obligați să solicite, iar persoanele prevăzute la alin. (2) pot cere înscrierea de mențiuni pe actele de stare civilă întocmite în registrele de stare civilă române.

(4) Cetățenii români aflați în străinătate sunt obligați să solicite înregistrarea actelor și faptelor de stare civilă la misiunile diplomatice, la oficiile consulare de carieră ale României sau la autoritățile locale străine competente.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004, a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 18.01.2023 au fost:

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SULIMAN SECYL – Membru

(mandat încetat cf. decizie C.C.R. nr. 41/2023, M.O. 227/20.03.2023)

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 20.04.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

